

PREGLEDNICE

1. gradnik: GOVOR

Element gradnika	
<ul style="list-style-type: none">– zmožnost nebesednega sporazumevanja– jezikovna zmožnost (besedna zmožnost; skladenjska/slovnična zmožnost: opisovanje, pripovedovanje, razlaganje, utemeljevanje; pravorečna zmožnost)– uporaba govora v različnih govornih položajih, za različne namene in v različnih situacijah– uporaba izrazov za čustvena/mentalna stanja	
PREDŠOLSKA VZGOJA	1–3 let <ul style="list-style-type: none"><i>Izkaže tako, da:</i>– razume in uporablja neverbalno komunikacijo;– razume in uporablja besede in besedne zveze;– razume in uporablja nepopolne/krajše povedi;– razume in uporablja daljše in zložene povedi;– razume besedila;– uporablja prva besedila;– opisuje slike;– pripoveduje ob slikanici/aplikatih;– v govoru uporablja razne vrste besed;– uporablja govor v različnih situacijah (npr. v socialni, simbolni igri) in različnih funkcijah (za spraševanje, vzpostavljanje odnosov, dajanje navodil ...).
	3–6 let <ul style="list-style-type: none"><i>Izkaže tako, da:</i>– razume in uporablja daljše povedi/zložene povedi;– razume in uporablja kompleksnejša besedila;– knjižno izgovarja glasove in besede;– pripoveduje zgodbe;

		<ul style="list-style-type: none"> – pri opisovanju zaznava več podrobnosti; – pripoveduje o resničnih dogodkih in doživetjih; – pripoveduje izmišljene zgodbe; – opisuje dogodke; – uporablja govor v različnih situacijah (npr. v socialni, simbolni igri) in različnih funkcijah (za spraševanje, vzpostavljanje odnosov, dajanje navodil, opisovanje čustvenih ali mentalnih stanj ...).
1. VIO		
2. VIO		
3. VIO		
SŠ		

2. gradnik: MOTIVIRANOST ZA BRANJE

Element gradnika	
Element gradnika	<ul style="list-style-type: none">– interes za branje– pozitiven odnos do branja¹ različnih vrst besedil²– bralna samoučinkovitost– izbira tiskanih in drugih informacijskih virov glede na namen branja– uporaba različnih lokacij bralnih virov
PREDŠOLSKA VZGOJA	1–3 let <i>Izkaže tako, da:</i> <ul style="list-style-type: none">– izraža pripravljenost po poslušanju in branju;– ohranja pozornost in se odziva ob skupnem branju;– lista bralno gradivo;– navidezno bere;– je zatopljen in vztraja pri samostojnem ali skupnem poslušanju in pripovedovanju zgodb;– izraža željo po pripovedovanju, branju in poslušanju;– skupaj z odraslim uporablja knjižno in neknjižno gradivo ter različne medije in obiskuje knjižnice.
	3–6 let <i>Izkaže tako, da:</i> <ul style="list-style-type: none">– izraža željo po pripovedovanju in poslušanju priljubljenih zgodb, pesmi ali listanju bralnega gradiva³;– ob slikah pripoveduje (bere) zgodbo drugim;– pozorno posluša branje različnih besedil od začetka do konca;– pozna in uporablja lokacije bralnih virov (npr. bralni kotiček).

¹ Pozitiven odnos do branja različnih vrst besedil za različne namene: branje za znanje, branje leposlovja (razvijanje bralne kulture).

² Različne vrste besedil: pripovedovalna, opisovalna in poustvarjalna besedila.

³ Različno bralno gradivo: informativne in leposlovne slikanice in druga gradiva.

<p>1. VIO</p>	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – izbira različno bralno gradivo; – je zatopljen v branje; – vztraja pri branju; – spremlja svoj dosežek pri branju in načrtuje izboljšave; – pozna in uporablja lokacije bralnih virov (šolska knjižnica, medmrežje).
<p>2. VIO</p>	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – izbira bralno gradivo glede na lastni interes in glede na namen branja; – vztraja pri branju daljših besedil; – spremlja in vrednoti svoj dosežek pri branju v skladu s kriteriji (danimi ali svojimi) in pripravi načrt za njegovo izboljšanje; – vrednoti svojo motivacijo za branje; – uporablja lokacije bralnih virov (šolsko in splošno knjižnico, medmrežje).
<p>3. VIO</p>	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – izbira bralno gradivo glede na interes in namen branja; – vztraja pri branju daljših in bolj kompleksnih besedil pri vseh predmetih; – načrtuje, spremlja in ovrednoti svoj bralni dosežek in pripravi načrt za njegovo izboljšanje; – vrednoti svojo motivacijo za branje raznovrstnih besedil in ve, kaj vpliva nanjo, na podlagi tega načrtuje izboljšave; – pozna in uporablja tiskane ter digitalne bralne vire; – uporablja lokacije tiskanih in digitalnih virov.

SŠ

Izkaže tako, da:

- izbira bralno gradivo glede na interes, medbesedilno izkušnost, namen branja (spoznavni, etični ali estetski);
- obvlada večšine strateškega bralca⁴;
- načrtuje, spremlja in vrednoti svojo bralno zmožnost in si prizadeva za njeno izboljšanje;
- pozna in smiselno uporablja tiskane ter digitalne bralne vire;
- glede na interes izbira bralno gradivo v drugih ter tujih jezikih.

⁴ **Strateški bralec:** je samostojen, fleksibilen, učinkovit bralec, ki za različne namene in cilje branja zavestno izbira in uporablja različne bralne strategije.

3. gradnik: RAZUMEVANJE KONCEPTA BRALNEGA GRADIVA

Element gradnika	
<ul style="list-style-type: none">– orientacija v bralnem gradivu– povezovanje besednega in slikovnega dela v besedilu– poznavanje in obvladovanje smeri branja– celostno branje⁵ multimodalnih besedil⁶– poznavanje tiskanih in digitalnih gradiv	
PREDŠOLSKA VZGOJA	1–3 let
	3–6 let

Izkaže tako, da:

- zapisuje in sporoča na svoj način;
- razlikuje med branjem in pisanjem;
- lista bralno gradivo;
- razlikuje med besednim in nebesednim delom besedila;
- se orientira v knjigi (začetek in konec knjige).

Izkaže tako, da:

- pozna smer branja (od leve proti desni, od zgoraj navzdol);
- razume, kaj sporoča nebesedni in kaj besedni del besedila;
- ločuje med črko, številko in besedo;
- ustrezno razvojni stopnji razume multimodalno besedilo.

⁵ Celostno branje multimodalnih besedil: sestavljanje pomenov iz besedila in ilustracij, upoštevanje odnosa ali interakcije (zavedanje o pomenu multimodalnosti).

⁶ Multimodalna besedila: vsebujejo besedilo in ilustracije, slike, fotografije, grafe, miselne vzorce, tabele, zemljevide, notne zapise ipd.

1. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – pozna in uporablja različne bralne vire (tiskane, zvočne, digitalne, interaktivne); – v bralnem gradivu poišče osnovne podatke o knjigi (naslov, avtorja, ilustratorja); – ločuje med povedjo in besedilom.
2. VIO		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – razume razliko med bralnimi gradivi (tiskanimi, zvočnimi, digitalnimi/interaktivnimi) in to upošteva pri branju; – uporablja različne strategije linearnega in izbirnega branja; – celostno bere multimodalna besedila.
3. VIO		
SŠ		

4. gradnik: GLASOVNO ZAVEDANJE

Element gradnika		
Element gradnika		<ul style="list-style-type: none"> – glasovno razločevanje⁷ – glasovno razčlenjevanje⁸ – poznavanje in uporaba knjižnega naglasa/knjižne izreke
PREDŠOLSKA VZGOJA	1–3 let	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – razlikuje in prepozna zvoke in glasove; – zaznava rimo in ritem.
	3–6 let	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – loči dolge od kratkih besed; – besede členi na zloge; – prepozna prvi in zadnji zlog v besedi; – prepozna prvi in zadnji glas; – (lahko) razčlenjuje besede na glasove; – pravilno artikulira glasove; – tvori nove besede z enako glasovno osnovo.
1. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – prepozna glasove, ki jih drugače slišimo, kot pišemo; – razčlenjuje večzložne besede na glasove; – povezuje glasove v novo besedo, besedo v poved, povedi v krajše besedilo; – z dodajanjem in odzemanjem glasov tvori nove besede.

⁷ Glasovno razločevanje: razločevanje dolžine besed in razločevanje glasov med seboj.

⁸ Glasovno razčlenjevanje: členitve povedi na posamezne besede, na posamezne zloge, na posamezne glasove.

2. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznava razliko med knjižnimi in neknjižnimi naglasi.
3. VIO		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – loči in razume razliko med knjižnimi in neknjižnimi naglasi; – uporablja knjižni naglas/knjižno izreko.
SŠ		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – loči in razume razliko med knjižnimi in neknjižnimi naglasi; – uporablja knjižni naglas/knjižno izreko.

5. gradnik: BESEDIŠČE

Element gradnika	
<ul style="list-style-type: none">– razumevanje pomena besed in njihova uporaba pri sprejemanju in tvorjenju besedil– širjenje in usvajanje besedišča za uspešno branje z razumevanjem, učenje in sporazumevanje– uporaba jezikovnih virov in priročnikov	
PREDŠOLSKA VZGOJA	1–3 let
	3–6 let

Izkaže tako, da:

- razume preprosta navodila;
- poimenuje znane osebe in stvari iz svojega okolja ali na vizualnih gradivih;
- tvori dvo- ali tribesedne izjave;
- tvori enostavne prošnje;
- se igra z besedami.

Izkaže tako, da:

- razume besede v daljših in zapletenejših povedih;
- razume pomen besede v konkretnih situacijah in zgodbah;
- razume in uporablja večino besed iz vsakdanjih situacij/okolja;
- uporablja vprašalnice za namene sporazumevanja;
- uporablja izraze za mentalna stanja (vedeti, spomniti, razumeti ...);
- razume in uporablja vljudnostne izraze;
- glede na interesno področje razume in uporablja strokovne izraze.

1. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – pozna, razume in uporablja besedišče različnih predmetnih področij; – poišče razlago neznanih besed v sobesedilu ali z zunanjo pomočjo; – uporabi preprost (slikovni, tematski) slovar; – novo besedo zna uporabiti v novi povedi; – z usvojenim besediščem tvori različna govornjena in zapisana besedila.
2. VIO		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – pozna, razume in uporablja besedišče različnih predmetnih področij; – sklepa o pomenu besed/besednih zvez iz sobesedila; – poišče razlago neznanih besed v kontekstu in jezikovnih priročnikih; – z usvojenim besediščem tvori različna govornjena in zapisana sporočila.
3. VIO		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – pozna, razume in uporablja besedišče različnih predmetnih področij; – razume nove besede na podlagi konteksta ali zna poiskati njihovo razlago v tiskanih in spletnih jezikovnih priročnikih; – razume (stalne) besedne zveze/fraze in preneseno rabo besed, primerno svoji starosti; – uporablja jezikovne priročnike in jezikovne vire; – pozna in uporablja učne strategije za določanje pomena neznanih besed; – usvojeno besedišče glede na vrsto, namen in okoliščine uporablja pri tvorjenju novih besedil.
SŠ		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – pridobljeno besedišče različnih predmetnih področij smiselno uporablja; – z njim izraža razumevanje in koncepte različnih strokovnih predmetov/področij; – z usvojenim besediščem tvori ustrezna besedila za različne namene in upošteva načela dobrega sloga (živost, jednatost, jasnost ...).

6. gradnik: TEKOČE BRANJE

Element gradnika		<ul style="list-style-type: none"> – tehnika branja – natančnost – hitrost – izraznost – ritem
PREDŠOLS KA VZGOJA	1–3 let	
	3–6 let	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – z očmi sledi vidnemu vzorcu (od leve proti desni, od zgoraj navzdol); – prepoznava vzorce slikovnih simbolov.
1. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – polglasno ali glasno tekoče bere s tiskanimi in pisanimi črkami zapisana besedila, z redkimi premori, omahovanji, ponovitvami ter v enakomernem ritmu (glede na bralno gradivo); – natančno bere s pravilno artikulacijo glasov; – povezuje besede v besedne zveze/povedi, vključi stavčno intonacijo.
2. VIO		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – (avtomatizirano) tekoče (glasno in tiho) bere neznana besedila; – upošteva stavčno intonacijo; – prebere 70–80 besed na minuto pri glasnem branju in 120 besed na minuto pri tihem branju; – bere svoj rokopis; – bere z redkimi premori, omahovanji, ponovitvami (95–98 % natančno) ter v enakomernem ritmu.

3. VIO	(v povezavi s ciji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – tekoče, smiselno in čim bolj zborna bere daljša in kompleksna (različna) besedila; – prilagaja hitrost branja zahtevam besedila; – pri glasnem branju upošteva zvočne prvine govora, predvsem intonacijo, barvo in hitrost.
SŠ		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – smiselno, razločno in tekoče ter pravorečno pravilno bere raznovrstna besedila; – upošteva vse zvočne prvine govora (intonacija, hitrost, barva, register, premori ...) in tudi vidne prvine govora (branja).

7. gradnik: RAZUMEVANJE BESEDIL

Element gradnika		<ul style="list-style-type: none"> – sistematično razvijanje branja z razumevanjem – iskanje, primerjanje, urejanje, organiziranje podatkov iz besedil – sklepanje, razbiranje bistva – povzemanje in vrednotenje besedil – uporaba bralnih učnih strategij – uzaveščanje procesa branja
PREDŠOLSKA VZGOJA	1–3 let	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – povezuje govorjene besede in vizualno gradivo; – z govorom se odziva na vizualno gradivo.
	3–6 let	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ob poslušanem in gledanem besedilu smiselno odgovori na zastavljena vprašanja, tvori vprašanja, se odziva z govorom in nebesedno; – pripoveduje ob slikah in drugih vizualnih gradivih; – sledi navodilom in usmeritvam.
1. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – odgovori na vprašanja o prebranem besedilu na vseh ravneh razumevanja; – prepozna okoliščine nastanka besedila in sporočevalčev namen; – prepozna bistvene podatke, poišče bistvo in besedilo ustno obnovi, – prepozna temo; – postavlja vprašanja, vezana na prebrano besedilo; – uporabi osnovne bralne strategije za razumevanje besedila.

2. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – odgovarja na vprašanja na vseh ravneh razumevanja; – v besedilu poišče bistvene podatke in podrobnosti; – povzema besedilo s svojimi besedami; – predstavi podatke z različnimi prikazi; – razume od 90 do 95 % besed v prebranem besedilu; – prebrano poveže z lastnimi izkušnjami; – pozna in uporablja osnovne (nekateri tudi kompleksne) bralne strategije za razumevanje vseh vrst besedil; – uzavešča lasten proces branja in učenja z branjem.
3. VIO		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – prepozna namen in temo ter okoliščine nastanka besedila; – v besedilu poišče bistvene podatke in podrobnosti; – o besedilu oz. podatkih si postavlja vprašanja na vseh ravneh; – odgovarja na lastna in tuja vprašanja na vseh ravneh razumevanja; – prepozna odnose med različnimi informacijami besedila; – besedilo samostojno obnovi in povzame; – podatke pojasnjuje, utemeljuje, oblikuje hipoteze ...; – vztraja pri zahtevnejših bralnih nalogah; – izbira in uporablja ustrezne osnovne in kompleksne bralne strategije za razumevanje besedil; – uzavešča lasten proces branja in učenja z branjem.
SŠ		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – prepozna in poimenuje vrsto in strukturo besedila; – v besedilu poišče ključne besede/besedne zveze in povzame bistvene podatke; – ob besedilu si zastavlja in odgovarja na vprašanja vseh ravni razumevanja;

		– besedilo samostojno povzame in preoblikuje (parafrazira);– podatke iz besedila razvršča, primerja, interpretira, o njih sklepa, presoja, oblikuje hipoteze ... tudi iz več besedil hkrati;– vztraja pri zahtevnejših bralnih nalogah (naloge višjih taksonomskih ravni);– pozna in uporablja ustrezne strategije za razumevanje vseh vrst besedil;– uporablja znanje o procesih/strategijah branja za dobro bralno razumevanje;– uzavešča lasten proces branja in učenja z branjem;– na primerni zahtevnostni ravni razume besedila v različnih (maternih) jezikih ali v prvem tujem jeziku.

8. gradnik: ODZIV NA BESEDILO IN TVORJENJE BESEDIL

Element gradnika		<ul style="list-style-type: none"> – tvorjenje ustreznih in smiselnih govornih in pisnih besedil o prebranem – uporaba prebranega v novih situacijah – razvijanje veščine pisanja ustreznih besedil
PREDŠOLSKA VZGOJA	1–3 let	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – se starosti primerno besedno in nebesedno odzove na slišano in videno; – pripoveduje o svojem doživljanju slišane/videne; – slišano upodablja na različne načine; – vizualno gradivo iz zgodbe/dejavnosti razporedi v smiselno zaporedje.
	3–6 let	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – tvori raznovrstna besedila; – o poslušanem besedilu sprašuje in ga komentira, podaja mnenje; – o poslušanem besedilu pripoveduje s svojimi besedami; – nadaljuje zgodbo, napoveduje razplet; – na slišano besedilo se odzove na različne načine (likovno, s plesom, igro, dramatizacijo ...).
1. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – govorno in pisno tvori jasna in razumljiva raznovrstna besedila; – napoveduje na osnovi podatkov iz besedila; – izraža svoja občutja o prebranem; – svoja besedila oblikuje rokopisno in v elektronski obliki.

2. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkažje tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – pove ali napiše povzetek prebranega; – jezikovno ustrezno tvori govorna in pisna besedila različnih vrst⁹; – razlaga prebrano in razpravlja o prebranem; – vrednoti besedilo in oblikuje odnos do njega, svoje stališče utemelji z dokazi; – na podlagi prebranega tvori nova besedila različnih vrst; – utemeljuje svoje odgovore oz. svoj odziv na prebrano; – svoja besedila oblikuje rokopisno in v elektronski obliki.
3. VIO		<p><i>Izkažje tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – sodeluje v pogovoru o prebranem besedilu in utemeljuje svoja stališča z dokazi iz besedila; – govorno in pisno ter jezikovno ustrezno glede na sobesedilo tvori besedila različnih vrst⁹; – besedilo razloži, razčleni, povzame vrednoti ... s pomočjo različnih strategij; – besedilo ali njegove dele zna pretvoriti v nebesedno sporočilo (npr. graf); – utemeljuje svoje odgovore oz. svoj odziv na prebrano; – svoja besedila oblikuje rokopisno in v elektronski obliki.
SŠ		<p><i>Izkažje tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – sodeluje v pogovoru o prebranem besedilu in utemeljuje svoja stališča z dokazi iz besedila in konteksta; – besedilo razloži, razčleni, povzame s pomočjo različnih strategij; – tvori smiselna, slogovno dodelana in jezikovno pravilna besedila različnih vrst; – tvorjena besedila poveže s svojim predstavnostnim svetom, učenjem in prihodnjim poklicem; – besedilo prilagodi glede na okoliščine nastanka in naslovnika; – pri tvorjenju upošteva značilnosti vrste besedila;

⁹ Besedila različnih vrst: pripovedovalna, razlagalna, utemeljevalna, opisovalna.

- razume in pravilno uporablja sklice, opombe, vire ... kot del besedila;
- svoja besedila oblikuje rokopisno in v elektronski obliki;
- pri tvorjenju besedil izbira učinkovite strategije in pojasni rabo strategij.

9. gradnik: KRITIČNO BRANJE

Element gradnika	
<ul style="list-style-type: none">– prepoznavanje, presojanje, vrednotenje sporočilnosti, dejstev in stališč v besedilu, avtorjevega načina pisanja– oblikovanje lastnega mnenja z utemeljevanjem– presojanje glede na dane kriterije– postavljanje kriterijev za kritično vrednotenje besedil– kritična uporaba virov	
PREDŠOLSKA VZGOJA	1–3 let <i>Izkaže tako, da:</i> <ul style="list-style-type: none">– prepozna temeljno sporočilo preproste zgodbe.
	3–6 let <i>Izkaže tako, da:</i> <ul style="list-style-type: none">– prepozna domišljajska in realna besedila ter vlogo glavnih akterjev v zgodbah;– prepozna/razume temeljno sporočilo;– izraža svoje mnenje o poslušanem/gledanem besedilu.
1. VIO <small>(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)</small>	<i>Izkaže tako, da:</i> <ul style="list-style-type: none">– razlikuje med domišljajskim in realnim besedilom;– prepozna vodilno misel in jo podpre s podatki iz besedila;– poda mnenje o prebranem besedilu;– besedila vrednoti v skladu s svojimi izkušnjami in čustvi;– iz različnih podatkov v besedilu izpeljuje preproste sklepe.

2. VIO	(v povezavi s cilji in vsebinami pri vseh predmetih)	<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – razlikuje med dejstvi in mnenji; – prepozna vodilno misel in jo vrednoti v skladu s svojimi izkušnjami in čustvi; – vrednotenje besedila podpre s podatki/dokazi iz besedila; – izpeljuje sklepe iz različnih podatkov v besedilu.
3. VIO		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – analizira in argumentirano vrednoti vsebino besedila; – razlikuje med dejstvi in stališči; – oblikuje lastno mnenje, ga zna utemeljiti oziroma podpreti s kakovostnimi dokazi iz besedila; – kritično presoja različne dele besedila (npr. vizualni del); – informacije v besedilu kritično presoja glede na dane kriterije ali glede na kriterije, ki jih sam postavi; – primerja več besedil med seboj in jih vrednoti glede na kriterije; – samostojno oblikuje domneve na podlagi podatkov iz besedila ter jih utemeljuje; – samostojno, namensko, kritično in odgovorno izbira in uporablja različne vire.
SŠ		<p><i>Izkaže tako, da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – povezuje in kritično vrednoti informacije v različnih vrstah besedil; – svoje mnenje utemelji in ga ponazori s primeri; – prebrano vrednoti glede na dane kriterije ali lastne kriterije za vrednotenje; – vrednoti kakovost trditev v besedilu z vidika relevantnosti in sprejemljivosti; – oblikuje hipoteze in v besedilu išče argumente zanje; – prepozna napake v argumentiranju in se jim izogiba pri oblikovanju lastnih besedil; – informacije kritično uporablja pri reševanju novih problemov; – kritično presoja in uporablja tradicionalne in nove bralno-pisne tehnologije in vire.